

ΠΡΟΣ:

Τον Πρόεδρο και τα μέλη της διαρκούς Επιτροπής
Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής

21/05/2026

ΘΕΜΑ: Κοινοποίηση αναφοράς εκπαιδευτικών προς τον Συνήγορο του Πολίτη σχετικά με ζητήματα συνταγματικότητας, ισότητας και χρηστής διοίκησης στο άρθρο 84 του Ν. 5291/2026 που τροποποιεί την παράγραφο 3 του άρθρου 16 του νόμου 4415/2016.

Αξιότιμες/οι κυρίες/οι Βουλευτές

Με την παρούσα, σας κοινοποιούμε την ομαδική αναφορά που υποβάλαμε στον Συνήγορο του Πολίτη και η οποία έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου 36956/17.05.2026 αναφορικά με τις σοβαρές θεσμικές και νομικές πλημμέλειες που, κατά την άποψή μας, ανακύπτουν από το άρθρο 84 του Ν. 5291/2026 ως προς το καθεστώς αποσπάσεων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό.

Η αναφορά μας αφορά ιδίως την εισαγόμενη διαφοροποίηση μεταξύ εκπαιδευτικών που τελούν υπό ουσιασώς όμοιες υπηρεσιακές και κοινωνικές συνθήκες, διαφοροποίηση η οποία οδηγεί σε άνιση πρόσβαση στις ίδιες θέσεις, χωρίς επαρκή αντικειμενική ή αξιοκρατική θεμελίωση.

Ειδικότερα, το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο:

1. Αποκλείει ουσιαστικά συγκεκριμένη κατηγορία εκπαιδευτικών από την ισότιμη συμμετοχή στις τακτικές διαδικασίες αποσπάσεων πέραν της εξαετίας.
2. Διατηρεί προνομιακή μεταχείριση υπέρ συγκεκριμένης κατηγορίας αιτούντων χωρίς ενιαία αξιολόγηση βάσει κοινών αντικειμενικών και κοινωνικών κριτηρίων.
3. Παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης ομοειδών περιπτώσεων.
4. Δημιουργεί σοβαρά ζητήματα αναλογικότητας, αξιοκρατίας και χρηστής διοίκησης.
5. Θίγει δυσανάλογα το συνταγματικά προστατευόμενο δικαίωμα οικογενειακής συνοχής και επανένωσης.

Επιπλέον, επισημαίνουμε ότι ο Συνήγορος του Πολίτη, με πρόσφατη σχετική παρέμβασή του που έχει κοινοποιηθεί στο Υπουργείο Παιδείας με αριθμό πρωτ. την **Αριθμ. Πρωτ 391499/24674/2026** από **1/04/2026** έχει ήδη επισημάνει ζητήματα ανισοτήτων και διακριτικής μεταχείρισης στο ισχύον πλαίσιο αποσπάσεων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό, ιδίως σε περιπτώσεις εκπαιδευτικών με οικογενειακούς δεσμούς στο εξωτερικό.

Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, θεωρούμε ότι ανακύπτει σαφής ανάγκη επανεξέτασης του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου, προκειμένου:

- Να διασφαλιστεί η συνταγματική αρχή της ισότητας.
- Να αποκατασταθεί η ίση πρόσβαση στις διαδικασίες επιλογής.
- Να εφαρμοστούν κοινά αντικειμενικά και κοινωνικά κριτήρια αξιολόγησης.
- Να αρθεί ο υφιστάμενος αποκλεισμός εκπαιδευτικών με αποδεδειγμένη εμπειρία στην ελληνόγλωσση εκπαίδευση του εξωτερικού.

Δεδομένης της σοβαρότητας των ζητημάτων που τίθενται, παρακαλούμε για την ουσιαστική εξέταση της υπόθεσης και για τις δικές σας ενέργειες προς αποκατάσταση της διαπιστωμένης άνισης μεταχείρισης και διασφάλιση της εφαρμογής κοινών αντικειμενικών και κοινωνικών κριτηρίων για όλους.

Υποβάλλουμε συνημμένα:

1. Αναφορά προς τον Συνήγορο του Πολίτη
2. Ατομικά υποστηρικτικά υπομνήματα εκπαιδευτικών
3. Προσφατη επιστολή/παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη προς το Υπουργείο.
4. Νομος 5291/2026
5. Νόμος 4415/2016
6. Επιστολή 35 Εκπαιδευτικών με επισημανσεις/ προτάσεις κατά την διάρκεια της διαβούλευσης του ν. 5291/2026
7. Επιστολή Εκπαιδευτικών προς το Υπουργείο Παιδείας αμέσως μετά την ψήφιση του ν. 5291/2026

Με τιμή

Οι αναφέροντες εκπαιδευτικοί

ΠΡΟΣ: Τον Συνήγορο του Πολίτη

ΘΕΜΑ: Ομαδική αναφορά για θεσμική ανισότητα και αθέμιτη διαφοροποίηση εκπαιδευτικών στο άρθρο 84 του Ν. 5291/2026 του Υπουργείου Παιδείας.

Κύκλος δικαιωμάτων του ανθρώπου και σχέσεων Κράτους /Πολίτη

I. Ιστορικό και Αντικείμενο της Αναφοράς

Αξιότιμη/ε κυρία/ε Συνήγορε

Η παρούσα ομαδική αναφορά δεν αφορά μεμονωμένο υπηρεσιακό αίτημα, αλλά ζήτημα γενικότερης θεσμικής λειτουργίας της διοίκησης και εφαρμογής της αρχής της ισότητας, της αξιοκρατίας και της προστασίας της οικογένειας.

Οι δέκα (10) επι του παρόντος μετέχοντες εκπαιδευτικοί που την υπογράφουμε, επιδιώκουμε την παρέμβασή σας για την διόρθωση μιας κατάδηλης αδικίας. Με το **άρθρο 84** του νόμου 5291/2026 που ψηφίστηκε τον Μάρτιο του παρόντος έτους, επέρχεται τροποποίηση της παρ. 3, του **άρθρου 16, του νόμου 4415/2016** όπου ρυθμίζονται θέματα αποσπάσεων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό. Ενώ ο νομοθέτης ορθώς επανέφερε το δικαίωμα υποβολής αίτησης απόσπασης για όσους έχουν συμπληρώσει εξαετία στις ελληνόγλωσσες δομές του εξωτερικού (δικαίωμα που είχε καταργηθεί αδικαιολόγητα για δέκα έτη με τον ν. 4415/2016), το κάνει μερικώς και υπό προϋποθέσεις, εισάγοντας μια νέα μορφή ανισότητας και προνομιακής μεταχείρισης της περίπτωσης (γ) έναντι της (ε) του εν λόγω άρθρου.

II. Νομική Τεκμηρίωση & Επιχειρήματα

1. Τεχνητός Διαχωρισμός Ομοειδών Περιπτώσεων:

Ο νόμος διακρίνει αυθαίρετα τους εκπαιδευτικούς σε **δύο κατηγορίες** με τα ίδια ακριβώς αντικειμενικά χαρακτηριστικά: (εμπειρία, γνώση της χώρας υποδοχής, υπέρβαση εξαετίας).

- **Περίπτωση(γ):** Εκπαιδευτικοί που ήδη υπηρετούν στο εξωτερικό και ζητούν **παράταση** απόσπασης.
- **Περίπτωση(ε):** Εκπαιδευτικοί που έχουν υποχρεωθεί να επιστρέψουν στην Ελλάδα ή έχουν υποχρεωθεί σε άδειες άνευ αποδοχών λόγω οικογένειας στο εξωτερικό, και επιδιώκουν **εκ νέου απόσπαση**.

Η απόδοση «αυτόματης» προτεραιότητας στην περίπτωση (γ) έναντι της (ε) στερείται αντικειμενικής βάσης, καθώς η γεωγραφική θέση του εκπαιδευτικού κατά την υποβολή της αίτησης δεν αποτελεί αξιοκρατικό κριτήριο, την ίδια στιγμή που τα αντικειμενικά και κοινωνικά κριτήρια των δυο περιπτώσεων δεν λαμβάνονται καν υπόψη. Στερείται επίσης και οικονομικής βάσης αφού οι εκπαιδευτικοί της περίπτωσης (ε) κληθέντες να

μεταβούν σε συγκεκριμένη χώρα καλύπτουν οι ίδιοι τα έξοδα μετάβασης και δεν λαμβάνουν επιμίσθιο μην επιβαρύνοντας οικονομικά το Ελληνικό Δημόσιο. Η παραπάνω επισήμανση γίνεται για πιθανό ισχυρισμό της διοίκησης ότι δίδεται προτεραιότητα στην περίπτωση (γ) λόγω της ήδη παραμονής των συγκεκριμένων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό που δεν επιβαρύνει το Δημόσιο με έξοδα μετάβασης.

2. Η Παγίδα των «Ειδικών» Προκηρύξεων:

Η περίπτωση (ε) περιορίζεται στο να εξετάζεται μόνο σε ειδικές (συμπληρωματικές) προκηρύξεις, **αφού πρώτα έχουν ικανοποιηθεί** οι παρατάσεις της περίπτωσης (γ). Οι συγκεκριμένοι εκπαιδευτικοί υποβάλλουν **εξ αρχής αίτηση παράτασης** απόσπασης που ικανοποιείται, από την στιγμή που υπάρχουν εκπαιδευτικά κενά που δεν καλύπτονται από καινούριους εκπαιδευτικούς από την Ελλάδα ενώ οι εκπαιδευτικοί της περίπτωσης (ε) αποκλείονται αδικαιολόγητα από την παραπάνω διαδικασία και μπορούν να υποβάλλουν αίτηση απόσπασης **μόνο μετά την ολοκλήρωση των παραπάνω παρατάσεων**, και εφόσον η διοίκηση δεήσει να βγάλει ειδική προκήρυξη για εναπομείναντα εκπαιδευτικά κενά. Αυτό δημιουργεί έναν **δευτερογενή αποκλεισμό**. Στην πράξη, εκπαιδευτικοί που κατέλαβαν θέσεις μετά τη λήξη της θητείας παλαιότερων συναδέλφων τους (λόγω του προηγούμενου «κόφτη»), μπορούν πλέον να παραμένουν επ' αόριστον (έως και 8+ έτη), και με την νέα τροποποίηση που επήλθε με το άρθρο 84 με παρατάσεις ανα τριετία, ενώ οι προκάτοχοί τους παραμένουν αποκλεισμένοι από την διαδικασία ευρισκόμενοι είτε στην Ελλάδα, είτε σε μακροχρόνιες άδειες άνευ αποδοχών, χωρίς πραγματική δυνατότητα αξιοκρατικής διεκδίκησης της ίδιας θέσης και επιστροφής, **ακόμα και για σοβαρούς λόγους οικογενειακής επανένωσης**.

Η διαφοροποίηση αυτή:

1. Δεν στηρίζεται σε αντικειμενικά ή αξιοκρατικά κριτήρια.
2. Δεν λαμβάνει υπόψη κοινωνικά και οικογενειακά δεδομένα.
3. Περιορίζει ουσιαστικά τη δυνατότητα οικογενειακής επανένωσης.
4. Δημιουργεί συνθήκες άνισης πρόσβασης στις ίδιες θέσεις.
5. Οδηγεί σε παρατεταμένο αποκλεισμό εκπαιδευτικών που διαθέτουν ήδη αποδεδειγμένη εμπειρία στην ελληνόγλωσση εκπαίδευση του εξωτερικού.

3. Παραβίαση της Αρχής της Ισότητας και Αξιοκρατίας:

Στην υποπερίπτωση ββ) της περίπτωσης γ της **παράγραφου 3 του άρθρου 16** του νομού 4415/2016 και με την τροποποίηση που επήλθε με το άρθρο 84, αναφέρει χαρακτηριστικά

« Κατ εξαίρεση παράταση της απόσπασης μπορεί να γίνει και πέραν της εξαετίας όταν η απόσπαση

α) επιβάλλεται από διακρατικές συμφωνίες

ββ) Οι αναγκες της υπηρεσίας είναι επείγουσες και δεν είναι δυνατή η αντικατάσταση του αποσπασμένου.

Ο συγκεκριμένος ισχυρισμός είναι αυθαίρετος και αναληθής αφού το νομικό πλαίσιο εσκεμμένα περιορίζει ασφυκτικά τις επιλογές «αντικατάστασης του αποσπασμένου» μόνο από καινούριους εκπαιδευτικούς ενώ για 10 χρόνια απέκλειε από την υποβολή αίτησης απόσπασης όσους είχαν υπηρετήσει στο παρελθόν στο εξωτερικό και θα θέλαν να διεκδικήσουν με αντικειμενικά/κοινωνικά κριτήρια την «αντικατάσταση του αποσπασμένου» ενώ με την νέα τροποποίηση συνεχίζει να μην τους δίνει αυτό το δικαίωμα ακόμα και αν έχουν οικογένεια στο εξωτερικό.

Η διοίκηση οφείλει να διασφαλίζει κοινή αφετηρία για όλους τους εκπαιδευτικούς που έχουν τα ίδια υπηρεσιακά χαρακτηριστικά και να λαμβάνει υπόψη της το συνταγματικό δικαίωμα της οικογενειακής συνοχής. Οι εκπαιδευτικοί της περίπτωσης (ε) πρέπει να έχουν κι εκείνοι το δικαίωμα να υποβάλλουν αίτηση απόσπασης εξ αρχής, όπως το έχουν οι εκπαιδευτικοί της περίπτωσης (γ) . Κατόπιν μετά την τοποθέτηση των καινούριων, η αξιολόγηση των αιτήσεων των περιπτώσεων (γ) και (ε) πρέπει να γίνεται από κοινού, με **κατάρτιση ενιαίου πίνακα βάσει αντικειμενικών και κοινωνικών κριτηρίων**.

4. Ο συνήγορος του Πολίτη προσφάτως με την **Αριθμ. Πρωτ 391499/24674/2026 της 1/04/2026** επιστολή του προς το υπουργείο Παιδείας, κατόπιν αναφοράς εκπαιδευτικών, επισημαίνει ανισότητες και διακρίσεις που υπάρχουν στο νομοθετικό πλαίσιο των αποσπάσεων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό και αφορούν εκπαιδευτικούς που είναι παντρεμένοι με Ομογενή ή αλλοδαπό μόνιμο κάτοικο εξωτερικού, παρακινώντας το Υπουργείο να τις θεραπεύσει..

III. Αίτηματα Παρέμβασης

1. Παρακαλούμε όπως εξετάσετε τη συνταγματική νομιμότητα του προσφάτως ψηφισθέντος νομοθετικού πλαισίου και της εν λόγω διάκρισης, ως προς την παραβίαση τόσο της αρχής της ισονομίας (άρθρο 4 του Συντάγματος) όσο και της αρχής της προστασίας της οικογένειας.(άρθρο 24).
 2. Να εξετάσετε επίσης το ψηφισθέν νομοθετικό πλαίσιο όσον αφορά την παραβίαση της αρχής της αξιοκρατίας και της χρηστής διοίκησης, αλλά και όσον αφορά ζητήματα αναλογικότητας και διοικητικής μεταχείρισης
 3. Να εξετάσετε την δυνατότητα επίσημου πορίσματος και συστάσεων προς το Υπουργείο Παιδείας και την εναρμόνιση του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου με τις συνταγματικές επιταγές (με την κατάθεση ειδικής τροπολογίας) για την άρση αυτής της καταφανούς ανισονομίας και διάκρισης. Θεωρούμε πολύ σημαντικό να αναδειχθεί η επιτακτική ανάγκη θέσπισης κοινών αντικειμενικών και κοινωνικών κριτηρίων και
- Να θεσμοθετηθεί η **κοινή αξιολόγηση** όλων των αιτήσεων (παρατάσεων και αποσπάσεων) πέραν της εξαετίας (περιπτώσεις γ και ε) στις τακτικές προκηρύξεις.
 - Να διασφαλιστεί η **κατάρτιση ενιαίου πίνακα** για τα εναπομείναντα κενά με αντικειμενικά και κοινωνικά κριτήρια.

Βρισκόμαστε στην διάθεση της Αρχής για την προσκόμιση οποιουδήποτε επιπλέον ατομικού αποδεικτικού στοιχείου μας ζητηθεί κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Επιπλέον παρέχουμε την συγκατάθεσή μας στην αρχή σας για την αναζήτηση πρόσβαση και επεξεργασία οποιουδήποτε στοιχείου ή πληροφορίας που μας αφορά και τηρείται στο Υπουργείο Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, προκειμένου να διαπιστωθεί η ακρίβεια των πραγματικών περιστατικών.

Με τιμή

Οι καταγγέλοντες εκπαιδευτικοί

